

Komparatív teológia szerepe a 21. századi vallásközi párbeszédben

Ljubanic Ádám

A '70- es évektől kezdve a Katolikus, de más felekezetű teológusok is egyre jobban az inkluzív teológiát kezdték el hangoztatni, ami azért fontos, mert ajtót nyitottak más vallások megismerésére, és arra a tényre is, hogy hordoznak igazságokat magukban (Krisztus kegyelme révén). A vallásközi párbeszéd kulcsfontosságú társadalmi kérdéssé vált mára a migrációnak is köszönhetően. A vallásközi párbeszédnek szolgálnia kell a békét, egymás megértését, illetve közös erőfeszítéseket kell mozgósítania a közös érdekében.

Előadásomban szeretném bemutatni a korporatív teológiát. Ez nem egy dogma, és nem tartozik konkrétan egy valláshoz sem, hiszen bárki alkalmazhatja és eredményeket érhet el vele.

A lényege, magja pedig az, hogy a vallások hittartalmait, szakszavait a saját vallásuk valós gyakorlatában keresi és vizsgálja meg, ezáltal valós képet kaphatunk arról, hogy mi is mozgatja azon a valláson belüli emberek hitét egy konkrét kifejezés kapcsán. James Fredericks ezt így fogalmazta meg: „A komparatív teológiát művelve felállunk a saját hagyományunk foteljéből, és átlépünk a másik számunkra idegen világába, s engedjük, hogy megváltoztassanak és gazdagítsanak az ott talált igazságok”. Bemutatom a komparatív teológia módszereit is, tehát azt, ahogyan eltudunk jutni a párbeszédre egyes vallásokkal. Például az Istenszeretet kifejezés másképp válik élővé, gyakorlativá egy radikális muszlim csoportban és másképp a hinduizmusban. De másképpen egy protestánsnál is. Bemutatom azt is, hogyan tud ez a módszer segíteni abban, hogy megértsük a más vallásúak gondolkodását, teológiáját. Ezen módszer alapja a dialógus – hiszen többek között így közel tudunk kerülni a másik emberhez nyílt módon, úgy, hogy lássam miként gondolkodik, ezáltal fontos, hogy a saját vallásom egyes részleteit, kifejezéseit is felértékelem és jobban megismerem, ezáltal közelebb tudok kerülni a másik vallású emberhez egy-egy témában. A komparatív teológia tehát a kölcsönös megértésre törekszik, igyekszik a maga tényleges mivoltában megérteni a másikat, de közben a saját hagyománya alapján közelíti meg. Persze nem nyújt minden dogmatikai problémára, ellentétre megoldást minden vallás között.

Mai európai társadalmunk nagyon színes vallási palettával gondolkodik, szükségünk van arra, hogy meg tudjuk érteni a másikat, vallási nézeteit, teológiáját, tetteit vezérlő hit elveit, viszont előbb azt kell tudnunk, ezt hogyan tudjuk elérni hatásosan. A komparatív teológia ebben tud segíteni.

Remélem másoknak is javára válik ezen prezentációm és hasznos útravalót tud nyújtani mindenki számára a más vallásúak hitének megismeréséhez és a közös baráti párbeszédhez, együttműködéshez.